Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

24

Vragen van de leden **Van Asten** en **Huidekooper** (beiden D66) aan de Ministers van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en van Klimaat en Groene Groei over *het bericht «Sloopmaterialen nauwelijks hergebruikt als hoogwaardig bouwmateriaal»* (ingezonden 15 juli 2026).

Antwoord van Minister **Boekholt-O'Sullivan** (Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening), mede namens de Minister van Klimaat en Groene Groei (ontvangen 18 september 2026).

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht «Sloopmaterialen nauwelijks hergebruikt als hoogwaardig bouwmateriaal»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Herkent u het in het bericht geschetste beeld dat een aanzienlijk deel van de bij sloop en renovatie vrijkomende bouwproducten en bouwmaterialen nog niet opnieuw als volwaardig bouwproduct of bouwmateriaal wordt toegepast? Welke gegevens zijn hierover bij het Rijk beschikbaar?

Antwoord 2
Dit beeld herken ik. De gegevens over onder meer hergebruik zijn te vinden in het Materiaalstromen-onderzoek[2] in de bouw, dat ik samen met de Minister van Klimaat en Groene Groei (KGG) periodiek laat uitvoeren om inzicht te hebben in hoe de materiaalstromen in de bouw – de woning- en utiliteitsbouw en de infra – zich ontwikkelen. Wat betreft hergebruik geeft het onderzoek over het jaar 2023 aan dat 12% van de totale materiaalstroom in de B&U bestaat uit zgn. secundaire materialen: hergebruikte materialen na (circulaire) sloop. Het onderzoek geeft ook aan dat in theoretische potentie dit ongeveer 19% in 2023 had kunnen zijn, en wanneer dit wordt doorgetrokken naar 2030 zou 24% van de gevraagde materialen in de B&U op te vangen zijn door vrijkomend materiaal uit sloop en herstel en verbouw of renovatie.

[1] PropertyNL, 30 juni 2026 (https://propertynl.com/Nieuws/-Sloopmaterialen-nauwelijks-hergebruikt-als-hoogwaardig-bouwmateriaal/fdd0309d-c8fb-4b81-ba11-e03053cc3507)
[2] Materiaalstromen en milieubelasting in de bouw en infra

ah-tk-20262027-0024
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

Wanneer er wordt gekeken naar de gehele bouw (woningbouw, utiliteitsbouw en infra) zou dit potentieel 40% kunnen zijn[3].
Het «opnieuw toepassen als volwaardig bouwproduct of bouwmateriaal» – het zgn. hergebruik – is daarom een van de speerpunten van mijn beleid om te komen tot een circulaire bouweconomie, mede ter uitvoering van het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) onder coördinatie van de Minister van KGG. Onder coördinatie van het Ministerie van BZK voeren sinds februari dit jaar diverse marktpartijen de «Aanpak Circulair Slopen en Hergebruik (ACSH of kortweg de Aanpak)»[4] uit om te komen tot een standaard werkwijze van circulair slopen om vervolgens die vrijgekomen bouwmaterialen en producten her te gebruiken in de woning- en utiliteitsbouw (de zgn. B&U) bij nieuwbouw, renovatie en onderhoud.

Vraag 3
Deelt u de opvatting dat beter inzicht in vrijkomende materiaalstromen nodig is om gericht beleid te kunnen voeren op meer hergebruik en hoogwaardige recycling?

Antwoord 3
Ja, en meer inzicht bereik ik door monitoring van de uitvoering van de «Aanpak Circulair Slopen en Hergebruik (ACSH)». Deze monitoring ziet onder meer toe op het aandeel vrijkomende materialen in de bouw en dat wordt hergebruikt in de B&U, inclusief het niveau van hergebruik: hoog- of laagwaardig. Via de maatregelen stimulering van onder meer hergebruik en recycling via Rijksinkoop stimuleer ik samen met de Minister van KGG dat Rijkswaterstaat, ProRail en Rijksvastgoedbedrijf inzichtelijk maken in hoeverre zij toe kunnen werken naar percentages hergebruik en recycling.

Vraag 4
In de Aanpak Circulair Slopen en Hergebruik is aangekondigd dat er wordt gewerkt aan landelijke monitoring van circulair slopen en hergebruik. Kunt u aangeven hoe deze monitoring ervoor staat en wanneer de eerste resultaten worden verwacht?

Antwoord 4
De monitoring voor de Aanpak Circulair Slopen en Hergebruik (ACSH) is in ontwikkeling. De scope is inmiddels vastgesteld: deze omvat zowel de voortgang van de uitvoering van de aanpak als een inhoudelijke en kwantitatieve monitoring op nationaal niveau, bijvoorbeeld over het totale volume sloopmateriaal in Nederland. De eerste resultaten van deze monitoring worden verwacht in het tweede kwartaal van 2027.

Vraag 5
Koplopers in de bouwsector geven aan dat hergebruikte materialen in de huidige Milieuprestatie Gebouwen (MPG) soms ongunstiger scoren dan nieuwe materialen door een gebrek aan gestandaardiseerde data. Ziet u mogelijkheden om deze systematiek op korte termijn te optimaliseren, zodat hergebruik eerlijk wordt gewaardeerd?

Antwoord 5
Dit punt krijgt aandacht in het lopende onderzoek naar module D en de *whole-life carbon global warming potential* (wlc-gwp). De resultaten van dit onderzoek verwacht ik dit jaar aan uw Kamer aan te bieden. Op basis van de conclusies hieruit zal ik een voorstel doen voor verdere beleidsmatige opvolging.

Vraag 6
In dezelfde aanpak wordt gewerkt aan een baseline en meetbare ambities voor circulair slopen en hergebruik. Wanneer verwacht u deze vast te kunnen stellen en op welke manier wordt de Kamer hierover geïnformeerd?

---

[3] In massa, en exclusief ophoogzand, grond en klei
[4] Microsoft Word - Aanpak Circulair Slopen en Hergebruik - 5 februari 2026

Antwoord 6
In 2026, het eerste uitvoeringsjaar van de Aanpak Circulair Slopen en Hergebruik, worden specifieke indicatoren voor 2030 vastgesteld. Deze indicatoren, gebaseerd op praktijkervaringen en het Materiaalstromen-onderzoek, zullen worden gebruikt voor monitoring. Een voorbeeld hiervan is een indicator voor het percentage secundair materiaal dat na circulaire sloop daadwerkelijk wordt hergebruikt.
De Minister van KGG zal in het eerste kwartaal van 2027 de Integrale Circulaire Economie Rapportage (ICER) van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) aan de Tweede Kamer aanbieden. Bij die gelegenheid zal ik ook de voortgang van de uitvoering van de Aanpak Circulair Slopen en Hergebruik (ACSH) melden, waaronder de ontwikkelingen rondom de monitoring.

Vraag 7
Welke belemmeringen voor meer hergebruik van bouwproducten en bouwmaterialen ziet u op dit moment als het meest urgent, bijvoorbeeld op het gebied van certificering, kwaliteitsborging, garanties en de waardering van hergebruik in de milieuprestatieberekening?

Antwoord 7
Na consultatie van marktpartijen en analyse van de hele keten van sloop, logistiek en toepassing van hergebruik van het materiaal is tot een prioritering (een «top 10») van belemmeringen gekomen die actie behoeven. De prioritering is zo gekozen dat met de uitvoering van de ACSH impact en resultaat wordt behaald op die plekken in de keten waar dit het meest nodig is, waarbij ook de beschikbare middelen voor de uitvoering is meegewogen. Een van de geprioriteerde belemmeringen die actie behoeft betreft de kwaliteitsborging (garanties) van secundaire materialen die zijn vrijgekomen na (circulaire) sloop.

Vraag 8
Welke mogelijkheden ziet u om de komende jaren meer zekerheid te creëren voor opdrachtgevers en bouwers die gebruik willen maken van hergebruikte bouwproducten en materialen?

Antwoord 8
De actie zoals genoemd in antwoord 7 over kwaliteitsborging (garanties) van secundaire materialen die zijn vrijgekomen na (circulaire) sloop geeft meer zekerheid aan opdrachtgevers over het hergebruik van bouwproducten en materialen. Daarnaast zijn er acties geprioriteerd in de ACSH specifiek gericht op opdrachtgevers om een handelingsperspectief te ontwikkelen waardoor ze circulair slopen en hergebruik beter kunnen implementeren in hun werkpraktijk, zoals het standaardiseren van aanbestedingsteksten. Deze acties bouwen voort op wat er in de praktijk bij RWS[5] en het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) gebeurt en van wordt geleerd. Zo geeft het RVB met de Routekaart Verduurzamen[6] aan welke strategie, (aanbestedings-)eisen en maatregelen toegepast kunnen en/of moeten worden als het gaat om (Rijks-)vastgoed, bijvoorbeeld het dak isoleren (met isolatiewaarde conform energieprestatie) met een hergebruikt isolatiemateriaal.
Ook de trajecten Noord-Holland Noord[7] en de Circulaire Geveleconomie[8] zijn goede en navolgbare voorbeelden van hoe meer zekerheid bieden aan opdrachtgevers ten aanzien van hergebruik van bouwproducten en materialen.
Verder blijven Rijkswaterstaat, ProRail en het Rijksvastgoedbedrijf met de eerder beschikbaar gemaakte middelen werken aan de stimulering van onder meer hergebruik en recyclaat. In de reeds geactualiseerde roadmaps van de Strategie Klimaatneutrale en Circulaire Infra (KCI) zijn door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat samen met mede-overheden afspraken gemaakt

[5] Home | Duurzame infra
[6] Routekaart verduurzamen | Rijksvastgoedbedrijf
[7] Circulaire Deal
[8] Circulaire Geveleconomie | Op naar een duurzame gevelsector

over hergebruik van bouwproducten en materialen[9]. De vraag naar hergebruikte bouwproducten en materialen in de grond-, weg- en waterbouwsector wordt tevens gestimuleerd door het wetsvoorstel Milieuprestatie-eisen GWW, dat reeds door de Minister van KGG aan uw Kamer is aangeboden[10].

Vraag 9
Hoe beoordeelt u de mogelijkheid om bij grotere sloop- en renovatieprojecten vaker vooraf in kaart te brengen welke bouwproducten en materialen geschikt zijn voor hergebruik? Welke rol kan het Rijk spelen om dit verder te stimuleren?

Antwoord 9
Dit is zeker een goede optie en o.a. het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) doet dit al aan de hand van de zgn. Materiaalpotentiescan[11]. Een materiaalpotentiescan is een rapportage die inzicht geeft in welke vrijkomende materialen (bij diverse vormen van vastgoedingrepen) hoogwaardig kunnen worden hergebruikt. Hierdoor kunnen de vrijkomende bouwproducten en bouwmaterialen circulair worden ingezet.
Het vooraf in kaart brengen is ook een belangrijk aspect van de onder de Aanpak ontwikkelde BBW – Best Beschikbare Werkwijzen voor circulaire sloop[12]. Als een van de acties van de uitvoering van de Aanpak wordt daarnaast gekeken wat het Rijk hierin kan doen om dit te stimuleren met wet- en regelgeving.

Vraag 10
Deelt u de opvatting dat een grotere beschikbaarheid van herbruikbare materialen ook voldoende vraag naar deze materialen vereist? Welke mogelijkheden ziet u voor het Rijk en andere publieke opdrachtgevers om die vraag verder te vergroten?

Antwoord 10
Die opvatting deel ik. Publieke opdrachtgevers kunnen vanuit hun rol als inkoper bijdragen aan het creëren van vraag naar hergebruikte en gerecyclede materialen, onder meer circulariteit mee te nemen in aanbestedingen en bij de keuze voor materialen. Het traject voor Circulaire Rijksinkoop (door Rijksvastgoedbedrijf, Rijkswaterstaat en ProRail) is onder meer bedoeld om de vraag naar herbruikbare materialen te vergroten. Het RVB neemt circulariteit mee bij alle vastgoedbeslissingen. In elk project stelt het RVB circulariteitseisen zodat hergebruik wordt gestimuleerd. Via het traject van Circulaire Inkoop scherpt het RVB deze eisen en gunningscriteria periodiek aan, passend bij de marktontwikkelingen, en deelt zij haar tools en ervaringen met andere (publieke) opdrachtgevers.

Vraag 11
Deelt u de opvatting dat de overheid via haar eigen inkoopbeleid (zoals bij het Rijksvastgoedbedrijf) een sleutelrol kan spelen in het creëren van voldoende vraag naar deze materialen? Hoe geeft u hier momenteel concreet invulling aan?

Antwoord 11
Ja, zie ook mijn antwoorden 8 t/m 10. Het Rijk geeft hier concreet invulling aan via de inkoop door andere het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) en Rijkswaterstaat (RWS). Daarbij wordt de inkoopkracht van het Rijk benut om de markt voor circulaire en milieuvriendelijkere bouwmaterialen en werkwijzen verder te ontwikkelen.
Wat betreft concrete invulling door het Rijksvastgoedbedrijf hanteert het RVB als inkoopstrategie de zgn. koploper-pelotonaanpak. Deze aanpak houdt in dat de eisen die de koplopers in de sector nu al kunnen leveren, over 2-3 jaar de

---

[9] Meer informatie hierover is te vinden via https://www.duurzame-infra.nl/actueel/nieuws/2026/03/27/geactualiseerde-kci-roadmaps-beschikbaar/

[10] Wijziging van de Wet milieubeheer in verband met de invoering van de verplichting tot het stellen van milieuprestatie-eisen in aanbestedingen voor grond-, weg- en waterbouwwerken | Tweede Kamer der Staten-Generaal

[11] Materiaalpotentiescan versie 2 | Rijksvastgoedbedrijf

[12] Naar een goede wijze van circulair slopen

eisen voor het peloton zullen zijn. Dit geldt voor CO_2-reductie en circulariteit. Door de markt duidelijkheid te geven over de te verwachten eisen in de komende jaren kunnen bedrijven zich hier tijdig op voorbereiden. Eén van de koploperprojecten is het Kantoor vol Afval (KaVA) in Katwijk. Dit is een voorbeeldstellend project voor circulair renoveren en de opschaling daarvan. De geleerde lessen zijn de standaard geworden voor huidige projecten.

Vraag 12
Welke aanvullende stappen acht u nodig om het aandeel hergebruikte bouwproducten en materialen richting 2030 substantieel te vergroten?

Antwoord 12
De uitvoering van de Aanpak Circulair Slopen en Hergebruik loopt t/m 2030 en is een stap naar het vergroten van het aandeel hergebruikte bouwproducten en een stap naar een circulaire (bouw-)economie met minder winning en gebruik nieuwe grondstoffen en minder milieu-impact. Voor een substantiële vergroting van hergebruik van 12% naar wat (in theoretisch potentieel) mogelijk zou kunnen zijn, namelijk ongeveer 24% in de B&U, is meer nodig. Dit zal inspanning vergen van alle partijen in de keten, zoals de bouwmaterialenindustrie om hun processen en producten te verduurzamen[13] en van de brancheorganisaties om de ontwikkelde hulpmiddelen te laten toepassen door hun achterban. Maar er is ook substantiële opschaling nodig in zowel de samenwerking tussen de slopers, bouwers en de logistieke partijen in de keten, als opschaling in elke schakel afzonderlijk en ook tegelijkertijd in elke schakel in de keten. Het Transitieteam Circulaire Bouweconomie, waarin experts uit de bouwsector vertegenwoordigd zijn, pleit voor een Nationale Aanpak Circulair Slopen en Hergebruik[14]. Door de huidige aanpak te verbreden (naar ook de infra) en op te schalen, kan meer impact gehaald worden, waarbij de beschikbare middelen voor de uitvoering moet worden meegewogen. De Minister van KGG en ik hebben samen besloten om de bouwsector als prioritaire circulaire economie sector aan te wijzen, met name vanwege de impact die in de bouwsector te behalen is[15]. Dit is in lijn met de uitvoering van het coalitieakkoord, waarin het kabinet de ambitie heeft neergelegd om het Nationaal Programma Circulaire Economie te versterken. De Kamer wordt hier rond eind van dit jaar over geïnformeerd.

[13] Onder meer via het Bouwmaterialenakkoord, met ondersteuning van het Rijk; Bouwmaterialenakkoord: Nederlandse bouwmaterialenindustrie en het Rijk zetten samen de stap naar een toekomstbestendige en efficiënte bouwsector | Home | Volkshuisvesting Nederland
[14] Nationale Aanpak Hergebruik Bouwmaterialen: doe mee! | Circulaire Bouweconomie
[15] 32 852 nr. 406